

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2025
SECOND SEMESTER

Subject: Socio-Economic History of the Marathas (HISMJC-203)

Date: 22/05/2025

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Discuss various aspects of community life under the Marathas.
- 2) Elaborate the following social structure under Marathas with special reference to caste class and tribe.
- 3) Write a note on education system during Marathas period.
- 4) Write a note on Land holding in Maratha period with help of following points - types of land, types of crops, distribution of land.
- 5) Write a note on Trade and commerce during Maratha period.
- 6) Write in detail about the Currency during the Marathas.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Explain the concept of Vethbigari in Marathas society.
- 2) Write a note on condition of women in society during Maratha period.
- 3) Take review of various festivals during Marathas period.
- 4) Take review of revenue reforms of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- 5) Take account of Industrial centres during Royal period of the Marathas.
- 6) Explain the Banking system under the Marathas.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) मराठे कालखंडातील सामाजिक जीवनाचे विविध पैलू स्पष्ट करा.
- २) जात, वर्ग, जमात या विशेष संदर्भासह मराठेकालीन समाजरचनेचे कार्य कसे होते हे स्पष्ट करा.
- ३) मराठा कालखंडातील शिक्षणपद्धतीवर टीप लिहा.
- ४) मराठेकालीन जमीनधारणा पद्धतीची पुढील मुद्यांच्या आधारे माहिती लिहा.-जमिनीचे प्रकार, जमिनीचे प्रकार, जमिनीचे विभाजन
- ५) मराठेकालीन व्यापार व वाणिज्य यावर टीपण लिहा.
- ६) मराठेकालीन चलनव्यवस्थेची माहिती लिहा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) मराठेकालीन समाजातील वेठबिगारी ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- २) मराठेकालीन समाजातील स्त्रियांची परिस्थिती यावर टीप लिहा.
- ३) मराठेकालीन विविध सणांचा आढावा घ्या.
- ४) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या महसूलविषयक सुधारणांचा आढावा घ्या.
- ५) शिवकालीन उद्योगधंद्यांच्या केंद्रांची माहिती लिहा.
- ६) मराठे कालखंडातील पतव्यवस्थेची (पेढी किंवा बँक) माहिती लिहा.